

Langstraat 77

Adres	Langstraat 77
Postcode	2242 KK
Kadastraal nummer	WSN01.B .05429.G.0000
Naam	Nvt
Beschermd gezicht	Ja
Aantal onderdelen behorend tot het beschermde monument	1
Benoeming onderdelen complex	Woon-winkelpand
Oorspronkelijke functie	Wonen; detailhandel
Datering/Bouwjaar	17 ^{de} -eeuws; 1924

Omvang bescherming

De bescherming betreft het WOON-WINKELPAND.

Het interieur maakt wat betreft de oorspronkelijke structuur en de constructieve onderdelen onderdeel uit van de bescherming. Dit betreft met name de kapconstructie.

De uitbreidingen van 1924 zijn van belang voor de bescherming. De uitbouw van onbekende bouwdatum daarachter is niet bij de bescherming betrokken.

Inleiding

In maart 1897 vestigde zich in Voorschoten de meester-kleermaker Abraham Bins. Zijn zoon Cornelis Bins opende in 1923 aan de Schouwweg 10 te Wassenaar een filiaal. Dit was het begin van de Bins-modezaken in Wassenaar, waarvan er anno 2010 nog steeds vier in de Langstraat aanwezig zijn. In 1925 werd het pand aan Langstraat 77 betrokken; in 1929 werd het pand aan de Langstraat 64-66 een 'Bins-'pand. Molenstraat 2-4 en de Van Hogendorpstraat 137 zijn ook in handen van Bins.

In 1924 liet P.H. Goemans een bestaand 17de-eeuws pakhuis aan de Langstraat verbouwen tot winkel met woning. Hiervoor werd aan de achterzijde een uitbreiding ten behoeve van keuken, toilet en woonkamer gerealiseerd. De zolder werd ingedeeld als slaapverdieping. De uitvoering was in handen van P. de Bruijn (overleden in 1942), die ook verantwoordelijk was voor het ontwerp van de nieuwe

voorgevel in Amsterdamse Schoolstijl. Later werd ook nog een net iets lagere aanbouw gerealiseerd. In 1994 liet T. Bins de aannemer Remmerswaal & Looyesteijn enkele wijzigingen en herstelwerk doorvoeren, waaronder nieuwe kozijnen, nieuw glas en het herstel van metselwerk in de voorgevel. Hierbij werden de tegels met het bouwjaar '1924' en boven de pui met de tekst 'manufacturen' afgedekt onder een nieuwe bekleding. Bovendien werd de winkelpui vernieuwd. De afdekking met keramische pannen van de daklijst werd vervangen door zink.

Stedenbouwkundige aspecten

De Langstraat heette oorspronkelijk Suytstraat en was de oude dorpsstraat.

Tot circa 1895 lag er een haven aan het begin van de Langstraat, ongeveer vanaf de rotonde tot aan de Molenstraat. Langs de Lange Kerkdam lag een brede sloot waarmee het water in verbinding stond met de Zijlwatering. Schepen met turf, bier en bouwmaterialen legden aan in de haven. Zand uit de duinen en schelpen werden vanuit Wassenaar naar elders vervoerd.

Nadat aan de Oostdorperweg een nieuwe grote haven was aangelegd, werd de haven aan de Langstraat gedempt.

Al in de 17de eeuw waren hier ambachtslieden en winkeliers gevestigd: groothandels in bier, een grutterij, een smederij, een wagenmaker, diverse bakkers. In de straat waren ook diverse herbergen gevestigd.

De Langstraat kent momenteel een tweetal rijksmonumenten, nummer 19 en 79-81. Het woon-winkelhuis op nummer 13-15 is beschermd gemeentelijk monument.

Het woon-winkelpand maakt onderdeel uit van de vrijwel aaneengesloten bebouwing aan de noordzijde van de Langstraat, die bestaat uit overwegend woon-winkelpanden. De panden staan in principe los van elkaar (zonder gemene muren). Het vrijstaande pand op Langstraat 77 staat haaks op de straat en voegt zich in de gevelrooilijn van de Langstraat. Het staat links van het rijksmonument Langstraat 79-81.

Architectonische beschrijving

Het pand is opgetrokken in baksteen vanuit een rechthoekige plattegrond. Aan de achterzijde zijn uitbouwen van één bouwlaag met plat dak gerealiseerd. Het zadeldak is gedekt met gesmoorde Hollandse pannen.

De voorgevel stamt uit 1924. De winkelpui heeft in basis zijn indeling behouden, bestaande uit een natuurstenen plint met houten pui. Centraal bevindt zich de entree, een glasdeur met bovenlicht. De muurdammen aan weerszijden van de glaspuien zijn van baksteen en voor de onderste helft bekleed met natuursteen. Boven de pui is de materialisering gewijzigd, maar de gemetselde, uitkragende lijst van rollagen, afgewisseld met witgeschilderde stenen is behouden. Daarboven is het opgaand metselwerk in Noords verband uitgevoerd. De gevel wordt recht afgesloten met een rollagen en uitkragende stenen. In het midden zijn er vier ramen, waartussen gemetselde muurdammen van slechts een kop breed. Daarboven is er een witgeschilderd vlak, waarin oorspronkelijk het bouwjaar stond.

De linkerzijgevel is gepleisterd, bevat 17de-eeuwse staafankers en een deur in Amsterdamse Schoolstijl.

De achtergevel in schoon werk (kruisverband) heeft vlechtingen en inboetwerk van verschillende wijzigingen. Er zijn staafankers toegepast. Kozijnen, ramen en gehengen, die vermoedelijk van de voormalige achtergevel zijn hergebruikt bij de aanbouwen uit 1924, hebben bouwhistorische waarde.

Waardestelling

Het pand is vanwege de cultuurhistorische – , architectuurhistorische –en ensemblewaarde van algemeen belang voor de gemeente Wassenaar:

- als onderdeel van, als uitdrukking van en als herinnering aan de ontwikkelingsgeschiedenis van Wassenaar en van de detailhandel en de familie Bins in het bijzonder;
- vanwege de gebruiksgeschiedenis van pakhuis, winkel-woonhuis en winkel;
- als redelijk gaaf bewaard voorbeeld van een winkel met een voorgevel in Amsterdamse Schoolstijl;
- vanwege de ouderdom en bouwhistorische waarde en de afleesbaarheid daarvan van het pand 'achter de voorgevel';
- vanwege de redelijk gaaf bewaarde indeling, het materiaalgebruik en de detaillering van de voorgevel;
- vanwege de ligging binnen een van rijkswege beschermd dorpsgezicht, namelijk 'landgoederenzone van Wassenaar, Voorschoten en Leidschendam-Voorburg';
- vanwege de beeldbepalende ligging aan de Langstraat in het centrum van Wassenaar.

Bronvermelding

Micklinghoff, F.H., Het dorpscentrum van Wassenaar, Den Haag, 2000.

Mondelinge toelichting eigenaar en huurder, 10 maart 2010.

Oud-archief Gemeente Wassenaar.

